

Маршрут Вирів-Олексіївка: чому новостворена

У Вирівську громаду входять 11 сіл, де проживають майже 13 тисяч людей. У Сарненському районі вона відома гірничими кар'єрами. Їх тут чотири. А ще школою, в якій навчаються втричі більше учнів, ніж вона може вмістити. «Сарненські новини» зустрілись із головою громади та розпитали про основні проблеми, перспективи та стратегію розвитку ТГ. А також дізнались у жителів, що їх турбує найбільше. Крім того, дорогою завітали в сусідню Олексіївку для традиційного репортажу із села.

Також відразу наголосив, що проблем у громаді більш ніж достатньо. Проте перспективи розвитку є, а основні питання поступово вирішуються.

Усі розмови точаться навколо будівництва нового освітнього закладу у Вирах. Наразі у школі навчаються 614 учнів, а розрахована вона на 210 дітей. Уроки проходять у три зміни. Зайняли вже всі приміщення, що можливо. Навіть у клубі три класи розташували. Цього року з коштів ДФРР у сумі 4,5 млрд гривень

маються активним пошуком альтернативних джерел фінансування цього об'єкта. Наразі силами Вирівської ТГ можемо продовжити будівництво. Але розуміємо, що це важливий соціальний об'єкт, знаємо, наскільки у Вирах потрібна ця школа, тому разом шукаємо альтернативу, - зазначив голова РДА.

Сергій Опалько каже, що, насамперед, потрібно розраховувати на власні сили громади. Тому вже почали акумулювати кошти із залишку:

«Люди свою обіцянку виконали. Тепер мені доведеться виконати свої»

Новообраний голова Вирівської громади Сергій Опалько для місцевих жителів та гостей. Сергій Опалько працює в цій очільник у селі Ясногірка. Потім навчався в Березнівському лісовому коледжі. Згодом у Національному аграрному університеті в Києві. Після університету два роки працював лісником у Томашгородському лісництві, до того в Ясногірському. А з 2003 року - майстром лісу Клеєвського ДЛГ. Також попередні два скликання був депутатом сільської ради. Сергій Опалько каже, що йти на посаду голови ТГ не планував:

- Просто в розмовах із жителями сіл зрозумів, що люди мене підтримують і хочуть бачити очільником громади. Усі казали: «Ти тільки подавайся, а ми проголосуємо». Десь так і сталося. Вони свою обіцянку виконали. Тепер мені доведеться виконати свої.

Раніше в коментарі «Сарненським новинам» голова Сарненської РДА Олександр Кохан підтвердив, що за останні роки значно скоротили. А також змінився принцип фінансування об'єктів.

- Цього року вже виділили 2 мільйони гривень із нашого бюджету на нульші до народних депутатів Сергія Литвиненка та Сергія Євтушка, щоб вони посприяли виділенню коштів із субвенції на соціально-економічний розвиток. Також у Рівненській ОДА нам пообіцяли, що спрямують п'ять мільйонів із залишку бюджету розвитку. Крім того, 12 мільйонів нададуть із Урядової програми «Спроможна школа». І ще спілкуємось із обласними й районними депутатами, щоб вони тримали цей кейс на контролі. Також

- Планувалося, що всі об'єкти, зокрема школи в Цепцевичах і Вирах, фінансуватимуть за рахунок

не менш гостро стоїть питання нової школи в селі Чабель. На сесії райради нам мали виділити по 500 тисяч на

Чабельську та Вирівську, але поки що позитивного результату немає. Тож чекаємо.

Не менш важливим питанням для розвитку Вирівської громади залишається ремонт доріг і будівництво амбулаторії в селі Чудель.

- Мені вже 40 років. Ось скільки тут живу, то не пам'ятаю, щоб дорожку хоч раз ремонтували. Там навіть на асфальті камінчиками викладено дату: 1986 рік. У нас функціонують чотири кар'єри. Вантажівки постійно курсують. Навіть якщо не перевантажени, то покриття такий рух просто знищує. Це міжрегіональна дорога Т 18-11 через села Гранітне, Чабель. Скажи відверто - там просто жах. Колиж до варшавської траси доїжджали за 10 хвилин, а зараз потрібно майже пів години. Також у нас функціонують дві амбулаторії: одна - у Вирах, інша - у Селищі. Буде це третя - у Чудлі, де більше трьох тисяч населення, але наразі там підрядники між собою судяться, тому в експлуатацію об'єкт не здали, - підсумував Сергій Опалько.

На виїзній колегії голова Рівненської ОДА Віталій Коваль наголосив, що місцеві громади повинні стати бездотаційними. А основою наповнення їх бюджетів можуть стати підприємства. Таку ж думку поділяє і голова Вирівської ТГ. Сергій Опалько каже, лише чотири діючі гірничодобувні кар'єри можуть забезпечити колосальні надходження до бюджету ТГ:

- Реально можна самим на себе заробляти. Ми вже відправили лист-звернення до наших нардепів, щоб вони ініціювали перегляд податку на надра. Зараз він становить усього 5%. Раніше було 30%. Наприклад, Вирівська сільська рада отримувала приблизно 12 мільйонів, а зараз чотири. Різними ційною громадою, потрібно, в першу чергу, вирішити багато питань на законодавчому рівні.

Будні місцевих підприємців

Щоп'ятниці у Вирах працює виїзний базар. Торговці, які везуть сюди товар, в один голос скаржаться на нерозчищену від снігу територію для прилавоків. Тому змушені розташовуватись обабіч дороги.

- Ми розуміємо, що зима, випало багато снігу, але треба краще чистити. Дорогу якість у порядку привели, але є ж місця, де той трактор навіть не їздив. Розуміємо, може, техніки не вистачає. Проте це не означає, що треба чекати, поки розтане, - каже один із продавців.

Також представники малого бізнесу скаржаться на низьку купівельну спроможність усіх жителів. Особливо це відчувається після нещодавніх підвищень тарифів на комунальні послуги. А ще підприємці наголошують, що щороку зникає саме поняття «малий бізнес»:

- Люди у Вирах, та й в інших селах, бояться щось відкрити, кудись вкладати гроші. Бо ніхто не знає, що буде завтра. Тут тарифи підняли разом з податками - і все, закривай свій бізнес. Або ці касові апарати ще придумали. Скажіть, хто буде на базарі користуватись цими чеками чи картками? Тут люди купують, бо торгуватись можна. Десь знижку зробиш, оптом продають, розпродаж, а як це все в апарати перенести? Словом, на папері воно гарно виглядає, але реальність зовсім інша.

Зромада може стати бездотаційною

Андрій та Сергій випробовують «залізного коня».

Сучасні фермери з Олексіївки

Хоч до початку масштабних весняних посівних ще далеко, але Олександр Косячук й Андрій Тодорович уже підготували серйозну техніку. Хлопці купили новенький трактор і запевняють, що краще мати такого «звіра», аніж коня:

— Істи не просить, заправив солярки — і поїхав города горати. А кінь що? Поки з паші приведеш, запрягти треба, напоїти, а він те поле ледве горе й швидко вечір настав. Результат — ти втомився, кінь втомився, які допомогали, а роботи толком і не зроблено. А про те, скільки сіна ще заготовити потрібно, то й говорити не хочеться. Мінімум два тижні літом його гребеш і возиш. Це якщо погода хороша. А коли дощ, то роботи на півтора місяця вистачить.

Олександр Косячук каже, що вже в селі багато хто купив новенький транспорт. Радше більше тракторів, ніж коней:

— Трактора раз купив — і все. Ще й гарантію дають. Тут можна причепити плуг, рало, саджалку, граблі, диски, і все він потягне. Так само воза — підігнав, і завантажує, скільки влізе. А якщо ще трохи кумекаєш у механіці, то взагалі ціни немає такому агрегату. Зараз він коштує приблизно шість із половиною тисяч доларів. Можливо, трохи дорого, але себе окупить точно. У селі такий трактор може все.

Безкоштовна доставка додому

Корінна жителька Ніна САЧОК.

Коли у Вирах базарний день, у сусідні села їздить спеціальний магазин на колесах. Варто лише наперед замовити відповідну продукцію, і все привезуть під хату. Корінна жителька села Олексіївка Ніна Сачок такою послугою дуже задоволена. І цього разу замовила мішки з комбікормом.

— Старшим людям це взагалі добре. Зараз зима, зайвий раз виходити з хати не хочеться. А так ось хлопці привезли — і чудово.

Пані Ніна взагалі життям у рідному селі задоволена. Жінка каже, що помітно, як воно розбудовується.

— Нам газ найпершим проводили, і це колись телефон. Зараз і люди більше стає. Ну, словом, непогано тут

панелей, — продовжує розповідь Сергій. — Спеціалісти, які мені це все встановлювали, казали, що за п'ять років усе повинно окупитись. Град їх не б'є. Тут поверх накладене міцне скло.

Хочу також у майбутньому ще поставити спеціального трекера. Там теж такі панелі стоять, але він рухається постійно за сонцем і тому більше енергії ловить.

Також зазначив, що для середньостатистичних побутових потреб вистачить втричі меншої станції на 10 кВт. А ще варто розрізняти акумуляторну та мережеву станцію:

— Хоч як це смішно звучить, але якщо в селі не буде світла, то в мене теж не буде. Тобто ця енергія з панелі ніде не зберігається. Для цього потрібен акумулятор. А в мене відразу через інжектор енергія в електрику

встигають тримати ще чимале господарство: тільну корову, бичка, теля, двох поросят, бройлерів і купу городів. Попри чималі клопоти, пані Людмила встигає займатись своїм хобі — виробництвом декоративного мила. Однак часу на це вистає лише вночі.

— Коли була у відпустці по догляду за дитиною, то потрібні були гроші. Та й не можу сидіти склавши руки. Тоді до мене приїхала знайома з Клевса, Іра Козаченко, і запропонувала зайнятися виготовленням мила. Вона всьому й навчила. Займаюся уже сім років. Спочатку сама збирала трави, запарювала. Виходило чудове дитяче мило. А потім захотілося зробити мильний букет. Для такого виробу необхідно замовляти спеціальну основу, ароматизатори. На один виріб витрачаю три години. Це мило зовсім іншої консистенції, аніж звичайне з магазину. Через масла шкіра стає м'якенькою. Деякі люди вже наперед замовляють. З Америки часто просять вислати. Також по всій Україні продаю. Односельці на подарунки інколи беруть. Сім'я теж користується. Але точно не знаю, що це для мене — бізнес чи, як то кажуть, хобі. Мені просто дуже подобається

Сергій МАСТЕРКО продає електрику державі.

жити. І робота людям є. Ось мій сусід взагалі свою сонячну станцію побудував.

Змусив працювати сонце на себе

Сергій Мастерко в липні 2020 року встановив на власному подвір'ї сонячні панелі. Каже, поки що від такої ініціативи має тільки користь. Влітку можна отримати 5 тисяч кіловат електроенергії в місяць. Найбільш вдалі години — це з 11 ранку й до трьох годин дня. Зимою або навіть у листопаді сонце, якщо можна так сказати, світить по-іншому. То в такий період у межах 1000 кВт виходить. По суті, панелі поглинають ультрафіолет, навіть якщо сонце за хмарами. Менше, але ефект є. Головне, щоб сніг на них не лежав. Ось тоді вже нічого не отримаш. Тому під час сильних опадів брав щітку й усю цю площу вручну чистив. Робота непроста, — жартує пан Сергій.

За годину станція виробляє 30 кВт, а господарство споживає за добу майже 7 кВт. Усю «зайву» електроенергію Сергій продає в мережу держави за «зеленим» тарифом. — Тут приблизно 110 квадратних

Багатодітна сім'я ОПАЛЬКІВ.

трансформується і йде в мережу. Тому сонячна станція — не гарантія безперебійного постачання світла.

Як багатодітна мати з Олексіївки стала дизайнером і художником

Сім'я Опальків із Олексіївки найбільша в селі. Подружжя має дев'ять дітей і стільки ж онуків. Крім того,

робити щось своїми руками. Наприклад, ніколи бісером не вишивала, але так захопилося зробити картину. І ось що вийшло.

Вадим НОВАК. Фото Василя СОСЮКА.

